

Polish journal of science

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

№22 (2019)

VOL. 3

ISSN 3353-2389

Polish journal of science:

- has been founded by a council of scientists, with the aim of helping the knowledge and scientific achievements to contribute to the world.
- articles published in the journal are placed additionally within the journal in international indexes and libraries.
- is a free access to the electronic archive of the journal, as well as to published articles.
- before publication, the articles pass through a rigorous selection and peer review, in order to preserve the scientific foundation of information.

Editor in chief – J an Kamiński, Kozminski University

Secretary – Mateusz Kowalczyk

Agata Żurawska – University of Warsaw, Poland

Jakub Walisiewicz – University of Lodz, Poland

Paula Bronisz – University of Wrocław, Poland

Barbara Lewczuk – Poznan University of Technology, Poland

Andrzej Janowiak – AGH University of Science and Technology, Poland

Frankie Imbriano – University of Milan, Italy

Taylor Jonson – Indiana University Bloomington, USA

Remi Tognetti – Ecole Normale Supérieure de Cachan, France

Bjørn Evertsen – Harstad University College, Norway

Nathalie Westerlund – Umea University, Sweden

Thea Huszti – Aalborg University, Denmark

Aubergine Cloez – Université de Montpellier, France

Eva Maria Bates – University of Navarra, Spain

Enda Baciú – Vienna University of Technology, Austria

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

Wojciecha Górskiego 9, Warszawa, Poland, 00-033

email: editor@poljs.com

site: <http://www.poljs.com>

CONTENT

ECONOMIC SCIENCES

Bezrukavaya A. FEATURES OF ENTREPRENEURSHIP IN AIC.....	3	Romanova I., Zakharova R. ISSUES OF INFLUENCE OF CREDIT POLICY ON THE ECONOMIC SUSTAINABILITY OF THE ENTERPRISE	41
Goncharova E., Shakhovskaya L. PROBLEMS OF SPATIAL DEVELOPMENT OF REGIONS OF RUSSIA	4	Ruda O. MARKETING COMMUNICATIONS AND THE FEATURES OF THEIR USE.....	45
Dairabayeva A., Orazgaliyeva A., Pyagay A. THE PROCEDURE FOR CONDUCTING THE MATERIAL COSTS AUDIT IN GRAIN PROCESSING ENTERPRISES ...	8	Panchenko A., Chukhleb A. INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT OF MANAGEMENT CASH FLOWS IN THE IMPLEMENTATION OF THE SHORT-TERM FINANCIAL STRATEGY OF THE ENTERPRISE	48
Martseniuk O. FOREIGN CAPITAL IN THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE.....	13	Kolesnikov A., Shinkarenko O. IMPLEMENTATION OF THE BIOLOGICAL SYSTEM OF AGRICULTURE ON THE EXAMPLE OF THE BELGOROD REGION.....	50
Mashevskaya A. FORMATION OF INSURANCE COMPANY FINANCIAL FLOWS.....	17	Yampolskaya N. PROTECTION CONSUMER MARKET FROM THE STATE AND ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF THE POPULATION	54
Prylutskyi A. PECULIARITIES OF A CONSUMER LOAN IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF A MODERN BUSINESS ENVIRONMENT	26		

POLITICAL SCIENCES

Havryliuk A. TOURIST RESOURCES OF UKRAINE AS PUBLIC POLICY OBJECT: SOCIO-HUMANISTIC APPROACH.....	58	Dekhkanov N. POLITICAL CONCEPTS ON THE GOVERNMENT	63
Gontar A. RUSSIAN – CHINESE STUDENT’S EXCHANGE PROGRAMS	61		

SOCIAL SCIENCES

Borisenko Yu. STATE REGULATION OF HOUSING AND COMMUNAL SERVICES IN THE KRASNODAR TERRITORY.....	65	Pukhova I. ANALYSIS OF THE MODERN CONDITION OF TRANSPORT INFRASTRUCTURE OF THE KRASNODAR REGION.....	67
--	----	--	----

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

*Марценюк О.**к.е.н., доцент, Доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет*

FOREIGN CAPITAL IN THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE

*Martseniuk O.**Candidate of economic sciences,
Associate professor of department of finances, banking and insurance,
Vinnytsia national agrarian University***Анотація**

В статті охарактеризовано особливості розширення присутності страхових компаній з іноземним капіталом на страховому ринку України. Обґрунтовано переваги та недоліки відкриття іноземними інвесторами українського страхового ринку, а також узагальнено очікування вітчизняних компаній та іноземних інвесторів.

Abstract

The article describes the features of expanding the presence of foreign-owned insurance companies in the Ukrainian insurance market. The advantages and disadvantages of opening the Ukrainian insurance market to foreign investors are substantiated, as well as the generalization of expectations of domestic companies and foreign investors.

Ключові слова: страхова компанія, страховий ринок, іноземний капітал, інтеграція, іноземний інвестор.

Keywords: insurance company, insurance market, foreign capital, integration, foreign investor.

Розвиток страхового ринку України, що відбувається під впливом процесів європейської інтеграції та проникнення іноземного капіталу, ставить перед страховими компаніями нові управлінські задачі, головною серед яких виступає побудова ефективного механізму управління, що забезпечує посилення їх конкурентних переваг і задоволення економічних інтересів власників компаній.

Ще зовсім недавно страховий ринок України був важкодоступним для іноземного капіталу. Причиною цього стала протекціоністська спрямованість вітчизняного законодавства, зокрема участь іноземних інвесторів обмежувалася 49-відсотковою часткою у статутному капіталі страхової компанії тощо. Проте сьогодні відповідно до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом, страховий ринок нашої країни став відкритим для іноземного капіталу.

Аналіз досліджень та публікацій. Найбільший внесок у розвиток ринку страхових послуг з урахуванням особливостей української економіки проблем, дослідженню присутності іноземного капіталу зробили Базилевич В., Гаманкова О., Дема І., Залетов О., Мних В., Ротова А., Юлдашев Т. та інші.

Мета дослідження полягає у дослідженні теоретичних, методичних та практичних проблем

впливу іноземного капіталу на розвиток страхового ринку України.

Виклад основного матеріалу. Політику щодо іноземних страховиків слід розглядати з позиції цілей, які має на меті держава. Цілі будь-якої держави у цьому процесі зводяться до двох груп.

По-перше, кожна держава при проведенні політики щодо допуску іноземних страховиків на свій національний ринок намагається захистити національні інтереси – інтереси страхувальників і страховиків.

По-друге, залучення іноземних інвестицій у страхування має на меті підвищення капіталізації ринку. Однак наведені цілі до певної міри взаємно виключають одна одну. Так, бажання збільшити приплив іноземного капіталу спричиняє створення сприятливого інвестиційного клімату, а бажання захистити національних страховиків неминуче призводить до усіляких обмежень. Основним завданням оптимальної політики у цій сфері є збалансування обмежувальних і стимулюючих заходів [1].

Зазначене вище дає змогу систематизувати переваги та недоліки відкриття українського страхового ринку для іноземців залежно від інтересів суб'єктів страхового ринку, які подані у табл. 1

Переваги та недоліки відкриття іноземними інвесторами українського страхового ринку [37]

Суб'єкт страхового ринку	Переваги	Недоліки
Держава	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення авторитету в міжнародному співтоваристві; - підвищення загальної кваліфікації страхового ринку; - розвиток фінансових ринків та їхньої інфраструктури; - інтеграція у світове співтовариство; - можливість ефективного розвитку страхування та конкуренції. 	<ul style="list-style-type: none"> - ускладнення страхового нагляду; - посилення іноземного втручання у страхову систему країни; - відтік коштів за кордон; - ризик появи інструментів для швидкого вилучення прибутку та виходу з ринку; - недовговічність відносин.
Українські страховики	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження міжнародного досвіду ведення страхової справи; - підвищення якості страхового продукту; - покращення організаційного та фінансового менеджменту; - створення нових робочих місць, підвищення кваліфікації кадрів; - підвищення фінансової стійкості компанії. 	<ul style="list-style-type: none"> - надлишкова конкуренція; - загроза банкрутства та злиття.
Українські страхувальники	<ul style="list-style-type: none"> - поява нових страхових послуг; - можливість великого вибору серед страхових компаній; - зниження тарифів з окремих видів страхування через конкуренцію. 	<ul style="list-style-type: none"> - ризик шахрайства з боку іноземних страховиків.
Іноземний інвестор	<ul style="list-style-type: none"> - отримання високих доходів від інвестування страхових резервів; - організація розгалуженої системи обслуговування інших економічних суб'єктів-нерезидентів; - освоєння нових ринків; - отримання довгострокового капіталу на ринку страхування життя. 	<ul style="list-style-type: none"> - нестабільність інвестування резервів в українську економічну систему; - брак сприятливого інвестиційного клімату; - політичні ризики; - низький рівень життя населення й розвитку виробничої сфери економіки

Вихід на новий неосвоєний ринок для іноземних інвесторів є необхідністю. У більшості західних країн застраховані понад 90% ризиків, тобто можливості для розвитку страхових компаній майже вичерпані. У цьому разі проникнення на ринки інших країн просто неминуче, враховуючи те, що в Україні застраховано менш ніж 10% ризиків, а на ринку страхування життя і того менше – 1% [1].

Економічне зростання країни в умовах глобалізації неможливе без розвиненої страхової системи. Ефективна страхова система може розв'язати багато проблем, які стоять перед українською економікою, - збільшення інвестицій, забезпечення економічного зростання.

Глобалізаційні процеси зумовлюють збільшення присутності іноземного капіталу на страховому ринку України. Така ситуація обговорюється в наукових колах, але у дослідників значно різні думки на рахунок наслідків збільшення іноземного капіталу. Як свідчить досвід країн Східної та Центральної Європи присутність іноземного капіталу на страховому ринку призводить до позитивних змін лише на початковому етапі, а після насичення

ринку ним – викликає наслідування інтересів країн походження капіталу. Також експерти вважають, що збільшення іноземних інвестицій в український страховий ринок буде продовжуватися, хоча великих обсягів з купівлі українських страхових продуктів не слід очікувати.

Ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 30.06.2019 становила 249, у тому числі СК "life" – 26 компаній, СК "non-life" – 223 компанії, (станом на 30.06.2018 – 291 компанія, у тому числі СК "life" – 31 компанія, СК "non-life" – 260 компаній).

Кількість страхових компаній продовжує тенденцію до зменшення, так станом на 30.06.2019 порівняно з аналогічною датою 2018 року, кількість компаній зменшилася на 42 СК (або на 14,4%).

Аналіз динаміки кількості страхових компаній в Україні протягом 2001-2018 рр. (рис.1) дає підстави підтверджувати, що наявність великої кількості страховиків не є необхідною умовою успішного функціонування ринку.

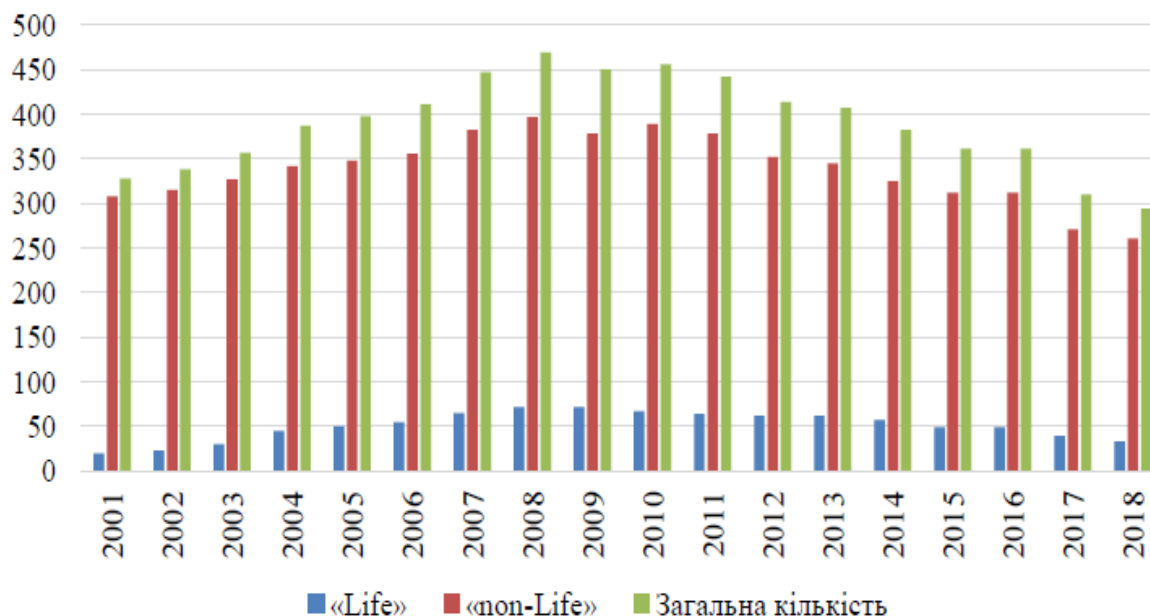

Рис. 1. Динаміка кількості страхових компаній в Україні протягом 2001-2018рр. [4].

Найбільша їх кількість в Україні діє у сфері страхування ризиків «non- Life», тоді як кількість страховиків «Life» істотно не відрізняється. В цілому кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення після періоду росту з 2001 по 2008 рр. В Україні відбувається зростання концентрації страхового ринку. Так, за даними Національної комісії з державного регулювання ринків фінансових послуг, якщо в 2009 р. частка ринку страхування життя, на яку припадає страховики, які перебували в ТОП-10, становила 80,9%, то в 2018 р. вона збільшилася майже до 90%. Збільшення ринкової концентрації призводить до поступового скорочення учасників ринку і зростаючого домінування основних гравців на ринку, що в кінцевому рахунку може суттєво спотворити загальну ситуацію на страховому ринку.

Аналіз тенденцій та форм глобалізації страхової системи допоможе оптимально сформувати напрям розвитку страхового ринку України, який стає привабливим для іноземних інвесторів.

На страховий ринок України прийшли іноземні страхові компанії шляхом придбання значної частки існуючих вітчизняних або створення нових страховиків. Останніми роками на український страховий ринок увійшли такі компанії: «AXA», «ING», «AIG», «SEB», «UNIQA», «Generali», «SEB», «BNPParibas», «Allianz». Вони є міжнародними фінансовими конгломератами, працюють у банківському, страховому та інвестиційному секторі економіки. В більшості ці конгломерати мають

100% акцій у своїй власності. Отже, власність базується на мажоритарному контролі, що дозволяє контролювати діяльність дочірніх фінансових посередників.

Іноземний капітал на страховому ринку України представлений 30 країнами. Найбільшу частку в загальній сумі іноземного капіталу становить капітал Великобританії, Північної Ірландії, США, Польщі, Кіпру, Нідерландів, Росії, Австрії. В Україні вже працюють Allianz, Generali, AXA, PPF, Wiener Stadtische, Vienna Insurance Group, UNIQA, Fortis, ТуранАлем, «Росгосстрах». У роздрібному сегменті ризикового страхування лідерами є українська СК «Орната» та італійська Джeneralі Гарант. Вибитися в десятку лідерів намагаються Allianz, ПРОВІДНА (група «Росгосстрах») і Княжа (Vienna Insurance Group). У сегменті страхування життя поширені такі компанії, як Alico AIG Life (США), вітчизняна група «ТАС» і Джeneralі і Гарант Страхування Життя з італійськими інвестиціями [3].

Існують як позитивні так і негативні наслідки від входу іноземців на страховий ринок України. Іноземний капітал сприяє зміцненню фінансової стійкості страхових компаній та підвищенню капіталомісткості страхового ринку. Світовий страховий ринок перетворюється в єдину систему, тому занепад однієї з ланок відчутно позначиться на інших.

У табл.2 систематизовано очікування вітчизняних компаній та іноземних інвесторів.

Очікування вітчизняних компаній та іноземних інвесторів [1]

Очікування вітчизняних компаній	Очікування іноземних інвесторів
Находження інвестицій для розвитку компанії	Набуття страховою компанією статусу публічної
Брендова підтримка, ноу-хау технології	Здоровий фінансовий стан
Кваліфіковане перестраховування	Якість клієнтської бази
Широка клієнтська база та нові партнери	Розширення існуючої мережі філій та збільшення об'єму продажу страхових продуктів
Наявність серед власників страхової компанії міжнародного акціонера з гарною репутацією, що надає компанії доступ до дешевих кредитних ресурсів	Підбір кваліфікованих та високо мотивованих працівників
	Високі стандарти управління та звітності
	Внесення поправок в стратегічні плани компанії та зменшення прямих витрат компанії
	Якість інвестиційного портфеля
	Зростання, що перевищує середній показник на ринку

Присутність іноземних інвесторів на страховому ринку підвищить рівень конкуренції, що витіснить з ринку невеликі та слабкі компанії, які не можуть конкурувати з іноземними за рівнем інновацій, сервісу та технологій. Страхові компанії очікують від іноземних інвесторів якісні кадри, нові страхові продукти, які впровадять передові стратегії розвитку, методики продаж, ефективні прийоми ризик-менеджменту, грамотне управління інвестиційним портфелем.

Висновки. Світовий досвід розширення присутності страхових компаній з іноземним капіталом дає можливість виділити такі особливості: проникнення іноземного страхового капіталу на національні фінансові ринки зазвичай позитивно впливає на конкурентоспроможність місцевої страхової системи; страхові компанії з іноземним капіталом концентрують свою діяльність насамперед на роботі із страхувальниками – фізичними особами; іноземні страхові компанії значний інтерес виявляють до страхування життя; останніми роками частка страхових активів, які контролюють іноземні страховики, постійно зростає. Для держави наяв-

ність іноземних інвесторів свідчить про підвищення авторитету на світовому ринку, підвищення капіталізації страхового ринку, ефективного розвитку страхування, розвиток ринкової інфраструктури.

Список літератури

1. Войнова Є.І. Світовий ринок страхових послуг / Є.І. Войнова // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – 2016. - № 14. – С. 18-22.
2. Підсумки страхового ринку України за 1 півріччя 2019 року / Сайт журналу Insurance TOP – 2019. - №3 (63). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/files/file00665.pdf>
3. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012 – 2021 роки. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ufu.org.ua/ua/about/activities5257>
4. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг // Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://nfp.gov.ua>

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

№22 (2019)

VOL. 3

ISSN 3353-2389

Polish journal of science:

- has been founded by a council of scientists, with the aim of helping the knowledge and scientific achievements to contribute to the world.
- articles published in the journal are placed additionally within the journal in international indexes and libraries.
- is a free access to the electronic archive of the journal, as well as to published articles.
- before publication, the articles pass through a rigorous selection and peer review, in order to preserve the scientific foundation of information.

Editor in chief – J an Kamiński, Kozminski University

Secretary – Mateusz Kowalczyk

Agata Żurawska – University of Warsaw, Poland

Jakub Walisiewicz – University of Lodz, Poland

Paula Bronisz – University of Wrocław, Poland

Barbara Lewczuk – Poznan University of Technology, Poland

Andrzej Janowiak – AGH University of Science and Technology, Poland

Frankie Imbriano – University of Milan, Italy

Taylor Jonson – Indiana University Bloomington, USA

Remi Tognetti – Ecole Normale Supérieure de Cachan, France

Bjørn Evertsen – Harstad University College, Norway

Nathalie Westerlund – Umea University, Sweden

Thea Huszti – Aalborg University, Denmark

Aubergine Cloez – Université de Montpellier, France

Eva Maria Bates – University of Navarra, Spain

Enda Baci – Vienna University of Technology, Austria

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

POLISH JOURNAL OF SCIENCE

Wojciecha Górskiego 9, Warszawa, Poland, 00-033

email: editor@poljs.com

site: <http://www.poljs.com>